

2018-04-08, Dävö

En försenad påskhälsning till er i Va-i-tiden nätverket.

Jag skall börja med att hoppas ni haft en bra påsk och skickar en lite uppmuntrande artikel till er ["Om avloppsbrunnen var en bil"](#) Jag vill lägga till i artikelns text, att varje månad skall kommunen ha en förbrukningsavgift av dig som bilägare, oavsett om du ställt av bilen eller använder den.

Jag fick höra häromdagen att man tror att reningsverken gör ett bra jobb och att vi därför måste ansluta oss. Ja, för städerna finns få alternativ, men de börjar komma kretsloppslösningar även där, men ute på landsbygden så är det en annan sak. Jag vill därför skriva om landsbygdens utsläpp visavi stadens.

I samband med ett [lunchseminarium på riksdagen så presenterade Peter Ridderstolpe dessa bilder](#). Peter är en av sveriges främsta inom området små avlopp och markretention, dvs markens förmåga att bryta ner och ta hand om ämnen. . Ytterligare info ges av dessa [föredragsbilder om Naturvetenskapens syn på kretslopp och resurshushållning](#).

Till ett möte med landshövdingen i Västmanland så tog jag fram en [del bilder där miljöpåverkan från våra områden i Köping resp i Umeå ställs mot kommunernas reningsverk och andra utsläpp](#).

[Kjell i Nordanstig i närheten av Sundsvall, har drivit många rättsfall mot den kommunala va anslutningen till både förvaltningsrätt och Mark och miljödomstol och alltid förlorat](#). Han har funderat mycket på hur mycket reningsverk kan få släppa ut, utan att passera en gräns, men det verkar vara helt obegränsat. Se: [reningsverks utsläpp på landsbygd vs fritidshusområden](#) och landsbygd samt [reningsverks bräddningar, haverier och slamhögar](#).

På en [konferens för kommunfolk och myndigheter, VAK 2018](#), presenterade man bland annat en studie gällande Fyrisån med förgreningar, och avskilde i studien områden med enbart enskilda avlopp, och jämförde dem med vattendrag som påverkades av större kommunala reningsverk, bl a Uppsalas. Området bebos av 260 000 invånare och det finns 26 000 enskilda avlopp. Man mätte 30 ämnen, t ex alvedon.

Från "lantisarna" kom 2 ämnen ut i vattendragen.

Från reningsverken kom i stort sett hela listan med ämnen, många läkemedel.

På konferensen delas ett pris ut. Pristagarna för VAK 2017 och 2018 arbetar med att i stadsmiljö återskapa ett kretslopp av avloppen. Detta implementeras på stora fastighetsbestånd, höghus, och där avloppet blir gödsel, och BDT vattnet bidrar till näring i växthusodlingar.

[Förra året gick priset till Peter Jenssen](#). Peter är internationellt känd och har arbetat mycket med ett projekt i Fredriksstad där en befintlig höghusbebyggelse skall byggas om till ett

kretsloppsområde, där toa-avloppet blir till gödsel, och BDT vattnet bidra med näring i växthusodlingar. Allt för att åstadkomma ett kretslopp från avloppens näring.

[Årets pris gick till Helsingborgs Stad, NSVA och Marinette Hagman för stadsförnyelseprojektet H+.](#)

[Projektet beskrivs också i Svd "Källsorterande avlopp skall se till att ämnen i avföringen återanvänds."](#)

Ett annat föredrag handlade om Norra Djurgårdsstaden i Stockholm. Måttet "**Skydda naturen, låt naturen göra jobbet**", har varit styrande för projekteringen av Norra Djurgårdsstaden. **Parker utformas även med våtmarker**, ibland dolda, och ger stor infiltrationskapacitet för att fördröja dagvattnets väg till vattendraget. Marken renar vattnet i dessa anläggningar. Genom detta stärks också den biologiska mångfalden. Så iden är att anlägga våtmarker och skyddszoner för att inte få dagvattnet till reningsverken.

Min reflektion efter att ha lyssnat på dessa föredrag är, att varför fungerar markretention för stadens anläggningar, men inte på landet efter infiltrationsbäddar.

Detta är på samma sätt som [Södertälje och även Trosa kommun gör för fritidsboende. Södertälje beskriver anläggningen så här.](#)

Carl i Tyresö beskriver [vårt hanterande av våra avlopp som ett förödande arbetssätt, och visar hur vår näring borde återgå till jordbruket.](#)

När vi gödslar gräsmattan med gödsel som är berikad eller med konstgödsel, NPK, så är ju en av beståndsdelarna (P) fosfor. En 7,5 kg säck med NPK innehåller 0,23 kg fosfor. Om vi tänker oss att en person håller ner 1 säck i toa och spolrar, motsvarar fosformängden det som kommer ut under ett helt år, efter infiltrationsbädden ifrån en permanentboende som har en trekammarbrunn och en infiltrationsbädd.

För att gödsla en gräsmatta på 500 m² så behövs det enl rekommendationen gödslas vid 3 tillfällen på säsongen, med totalt 7 säckar.

Varför ger inte gräsmattegödslingen upphov till förfärande näringstillförsel till våra sjöar, men en bråkdels mängd av samma ämne ner i marken via infiltration gör så att sjöar och hav växer igen.

Binds fosfor bättre på en gräsmatta, eller på en åker, än när det leds ner i marken?

Varför tillåts affärerna sälja pallvis med konstgödsel?

Umeås 1300 enskilda avlopp utmed Mjölökusten skall betala 16 miljoner per kilo insamlad mängd fosfor, medan man kan köpa 4 säckar NPK med samma mängd fosfor, 1 kg, för 100 kr i närmaste storhandhandel.

Silar vi inte mygg och sväljer kameler, eller är det blåvalar i storlek denna gång.

Det är ju på samma sätt som en kyrkogård fungerar, vi gräver ner de döda till "evig vila", Ingen har väl hitintills sagt att vi skall skydda intilliggande vattendrag för den näringen som kommer av våra nedbrutna kroppar. Vi innehåller 1,5% fosfor, så visst läcker vi ut i marken. Av jord är vi komna, av jord skall vi åter varda.

När jag går ut med hunden och använder bajspåsen för hundens högar, så slänger jag påsen i en av kommunens insamlingsställen. Vad gör man med detta? Bränner upp antar jag. Varför fungerar då inte förbränningstoa som ett mycket billigare alternativ till kommunens insamling av avlopp, som definitivt inte blir ett kretslopp.

Skall vi få igång ett kretsloppsanpassat samhälle för avloppen i Sverige så måste gödseln som kan fås av våra avlopp ingå i kretsloppet. Det gör man genom att sortera ut avloppet som en fraktion, precis som med hushållsoporna. Genom att separera BDT vattnet, dvs vattnet från duschar, tvätt och diskhoar, så blir komposten ganska torr och kan användas som gödsel inom några veckor.

Men man behöver ju inte denna anpassning där det inte behövs, många gånger när inte närliggande vattendrag berörs så duger trekammarbrunnar och infiltrationsbäddar bra. Det finns ingen anledning att vi skall använda tekniska apparater för att åstadkomma nedbrytning av våra exkrementer, liksom nedbrytning av döda varelser, växter och träd. Det har naturen gjort i miljoner år.

Kan vi inte godkänna att markretention fungerar så bör vi skyndsamt innesluta kyrkogårdarna i tät markduk för att inte näringen skall rinna ner i vattendragen och omedelbart förbjuda all konstgödsselförsäljning, både på stormarknader och för bönderna.

Inte ens där fungerande och omtalade avancerade kretsloppslösningar för avloppen finns, kan kommunerna acceptera, allt skall till det kommunala reningsverket.

[Vänersborgs kommun ger sig på på naturhuset i Brålanda](#). Man hänvisar till att man måste lösa va frågan för ett större område och kan inte tillåta några undantag. [Till och med en och annan politiker reagerar](#).

Hur tänker en kommun, om man ger sig på en anläggning i Sverige som är så mycket omskriven som ett kretsloppsanpassat hus.

Det finns enklare billigare lösningar som av toaletter med nollutsläpp i både Nacka och i [Tyresö](#). Men det är klart, Mark och Miljödomstolen har redan ända upp till högsta instans dömt ut Hans Lönn's kretsloppstoalett. och Carl Lindström har fått svaret av Tyresö, att det är bättre med utsläpp i Östersjön, än inga alls. Slammet skall dessutom från stockholms reningsverk skickas till deponi i Aitikgruvan, det är för giftigt för att användas som växtnäring. Torrdasset fungerar, oavsett om det är sofistikerade lösningar som hos Hans och Carl, eller som på sommaren i huset med hjärta på och en tunna under baken. Det är ett fungerande kretslopp som fås av den hanteringen.

Det är ju samma sak som vi har i komposten av matavfallet, bara det att det brutits ner av kroppen. Bakterier och virus bryts effektivt ner av marken. Varför får vi ha kompost, även i staden?

Ikea vill visa att de tänker miljömässigt. På stora skyltar vid inlämningen av brickor i serveringen i Västerås (antar att det är lika i landet) så skriver IKEA: "Även i våra restauranger vill vi ta tillvara på allt avfall. Vi jobbar för att uppnå ett viktigt mål. Att minska vår miljöpåverkan, genom att inte skicka något matavfall alls till soptippen. Så vad ska vi då göra? Jo, matavfallet kan användas till kompostering eller rötas - vilket gör att inget behöver gå till spillo".

På herrtoaletten möts man av urinoaren Novosan, som är märkt med texten " Visste du att? Denna helt vattenfria urinoar sparar i genomsnitt 100 000 liter vatten per år."

Hur tänker kommunerna när, de för långa va ledningar på landet, måste spola dess rör extra med just dricksvatten för att inte få problem med gaser eller proppar, särskilt i områden med kraftig säsongsvariation.

Och slammet som kommunerna får från reningsverken kör man till Aitikgruvans dagbrott, eller dumpar på blygruvans område, eller eldar upp, eller lägger på täckta deponier om man nu inte kan gömma skiten i stadens planteringar. Kommunerna talar om kvittblivning och inte om kompostering och rötning och kretslopp.

Är kommunerna drivande i miljöpolitiken?

Är våra lagar med LAV drivande för en kretsloppsanpassning?

Svar nej.

Ibland undrar jag hur kommunerna tänker.

I Smedjebacken skall området Torrbo, Lillängen anslutas till kommunalt vatten och avlopp med hänvisning till att näring läcker från byarna ner i sjön Barken. Samtidigt har [reningsverket problem, så pass så de kan ha begått lagbrott, och då svarar kommunen att det gör inget, sjön är näringfattig](#), samt att de planerar att bygga ut nuvarande områden enligt en antagen landsbygdsplan.

[Likaså jagar Sunne kommun fritidshusområdena utmed Fryken, en mycket näringsfattig sjö](#), och i [Munkedal så tycker kommunen att fritidshusområdena är lämpliga för annat boende](#), Blir det för tyskar, danskar och norrmän då, så lär inte kommunen öka sina intäkter via kommunalskatt i alla fall. Det blir en tyst bygd förutom mitt på sommaren!

Det finns ju kommuner som lyssnar på sina medborgare. I [Umeå](#), [Trosa](#) och [Finnspång](#), förs diskussioner med arbetsgrupper som representerar fastighetsägarna. Deras förhoppning är att få till ekonomiskt rimliga lösningar, som kan bidra till en hållbar vatten och avloppshantering.

[Men även de som har jobb och vill njuta av semester på sin oas undrar hur kommunerna tänker.](#)

Min slutsats är att gör man kretsloppslösningar och använder marken som nedbrytare fungerar detta utmärkt i städerna, men på landsbygden accepterar inte kommunerna argument om markens reningsförmåga utan allt skall till reningsverken, för att där bräddas över som orenat vatten ut i vattendragen, eller renas till en 90-95%och sedan skickas ut sjön. Köping släpper ut 57 000 m3 orenat vatten som bräddning rakt ut i Mälaren, det motsvarar halva den stora silon i Köping,

I samband med att dammarna skall rengöras så släpper reningsverken ut betydligt mer.

[Gnarps reningsverk renar i vanliga fall avloppsvattnet till 90-95%. men då dammarna rengörs så kommer reningsverket att rena 60-65%.](#)

Men det är ju klart att med [inställningen från de styrande i Sverige att allt skall fungera som i stan, även på fritiden så blir det därefter](#). Jag har visserligen läst att detta citat är ryckt ur sitt sammanhang och görs det till en större grej, men många kommuner motiverar va utbyggnaden just med att folk vill ha bra fritidshus med stadens bekvämlighet. Detta testades i Köpings område vid några omröstningar där vi tillfrågades om vi ville ha kommunalt va. En majoritet, mer än 70% , trol ännu fler röstade nej här i Köpingsområdet. De ville ha sin fritidshusstandard, även om det innebar att ta med sig vatten från stan, och torrdass på gården.

Men det är ju klart, om en kommun tvärvägrar vanliga byggtillstånd under många års tid, med motiveringen att dessa beviljas om kommunen får bygga kommunalt va, så kommer ju kommunen med tiden att kunna hänvisa till att folk vill bygga om och att de kräver bättre avlopp. Likaså när man vägrar att folk får koppla upp sina toaletter till gemensamma anläggningar alldeles intill, med hänvisning till att kommunalt va skall byggas, och att utsläppen tills vidare får gå ner i den gamla stenkistan, så undrar jag om detta förbättrar miljön.

[EU har haft allvarliga samtal med regeringen om att svenska reningsverk släpper ut för mycket, och hotar mycket stora böter](#). Svenskt vatten hänvisar till att vi har så kallt här, men studien omfattar även områden i södra Sverige. Försvaret sig även städer i alpländerna med att det är kallt, och vad säger Berlins eller Prags reningsverksföreträdare när de drabbas av den ryska kylan på vintern?

Ledningsnäten i städerna är undermåliga och läcker. [Ibland tvingas befolkningen koka dricksvattnet för att avloppsvatten tränger in i dricksvattenledningarna](#). Det innebär att mängder med avloppsvatten tränger ut ur systemen och går ner i dagvattnet. [Sveriges va nät är allt mer eftersatta](#) skriver bl a Svd. [Göteborgsposten skriver i en ledare att va frågan borde lyftas upp till en valfråga](#).

[I Köping anser man dock inte att problemet är så stort](#).

Markretentionen sätts logiskt på prov av läckande avloppsledningarna. De gamla stadskärnorna, där de äldsta ledningarna finns, ligger oftast vid å och älvmyrningar eller vid låglänta kusttrakter. Bebyggelsen breddade ut sig på låglänta marker, som i vissa fall dränerades och pålas så att de kunde bebos. När avloppsledningarna i städerna läcker, ibland som såll, så rinner avloppet ut i marken. Ibland kommer mer vatten in än ut, ibland hälften ur vissa stamledningar. När det kommer in mer vatten, så går trasiga ledningar genom våta marker, försvinner vattenmängder så rinner det ut i mer dränerade områden. Det är många hundratals kilo fosfor som läcker ut i marken, förutom andra ämnen. Varför fungerar markretentionen där, men inte på landsbygden.

Om jag får lite rå, så är det för att stadsbobajs fångas av marken, men det gör inte landsbygdsbors. Märkligt är dock när stadsbon kommer till lantstället och skiter, så fångas inte näringsämnen upp i marken där.

Det finns [risk att va taxorna behöver höjas 2-3 gånger för att täcka underhållsbehovet](#). Kommunerna har inte tillräckligt med pengar, man talar om 800 miljarder så det behövs även [privata pengar för att finansiera va renoveringarna](#). En jämförelse: avgiften till EU är 30 miljarder, och till försvar och krisberedskap 49 miljarder.

Villaägarna har agerat kritiskt om att privata pengar skall användas för att rusta kommunernas va system och menar att vi får en situation likt elmarknaden, där elnäten privatiserats och där nätet till den den enskilde inte är konkurrensutsatt och där nättinnehavaren kan ta ut så mycket som önskas. Elbolagen går med stora vinster. SPP och 7:e AP fonden ser troligen också att deras investeringar skall löna sig och ge avkastning, det kommer ju pensionärerna till del.

Vi hade flera insändare i Bergslagsbladet i mars 2018. Vi har [redovisat dem på köpingsgruppens hemsida Norra Mälärstranden](#). .

[Stadsdirektören i Köping skriver en insändare i lokaltidningen och talar om att de man vill åstadkomma är ett permanentboende av våra område](#)n. Det är den enda "dialogen" vi haft med kommunen sen 2012, i övrigt vill man inte svara på några frågor. Efter ett stormöte om va, som ordnades av kommunen så skrev reportern efteråt, [Många frågor. men få svar av kommunen](#) och denna [artikel](#).

Kommunen presenterade antagen va plan 2012, och hänvisade till att miljön är hotad. Tidigare har man sagt att att förorenaren skall betala allt, och att Köping inte skall stå för några kostnader.

Miljö och hälsa är ju faktiskt det som är grunden till att LAV lagen kan användas. Om det skall bli permanentboende, var är planerna på hur dagis, fritids, skolskjussar, plats för sopcontainrar, framkomlighet för räddningfordon etc. Att som nu ta sig till Stäudd långt utanför Köping i tjällossningstid är att slira fram 4 km på en 2 m bred väg som bitvis är mycket lerig. Hur tänker sig Köping att lösa kommunikationen för de människor som skall bosätta sig här? Är det bara egen bil som gäller eller skall stadsbussar fram dit? Hur skall räddningsfordon ta sig dit? Hur blir det om många människor skall fram på denna smala väg och möta med ambulansen? Var finns den planeringen?

Att 2010-2012 ringa in 10 fritidshusområden och fastställa att dessa lämpar sig för permanentboende, och att man nu hänvisar till att fullmäktige har tagit beslut i "sann demokratisk anda och i ett enigt fullmäktige" betyder ju inte att de som bor där, eller har fritidshus där bara skall flytta därifrån utan att veta om att besluten är fattade och vilka konsekvenser det får för dem.

Citerar Jan Scherman som säger att en demokrati blir inte stark av tystnad, det driver inte utvecklingen framåt. Det gäller att visa en tolerans för olika åsikter och en vilja att kompromissa för att få något gjort. När det råder brist på sådana värderingar, blir demokratin sårbar.

Just nu upplever många av oss Köpings agerande som diktatoriskt och maffialikt.

Nu missbrukas lagen så att människorna som bor där eller har stuga där, skall bekosta kvarvarande infrastruktur i form av va och el, sen skall de bytas ut till annat folk som bor där. Folkfördrivning är ordet för det, och Sverige brukar agera väldigt högljutt kring sådana händelser om det sker på andra ställen i världen, dock inte här hemma i Svedala. Här har man upptäckt att om man använder LAV lagen kan man lagligt genomdriva besluten, och behöver inte lägga ut ett öre på att köpa in mark, detaljplanera och bygga infrastruktur.

Det som Västerås gjort i Gäddeholm, att köpa mark, detaljplanera och bygga infrastruktur, behöver inte fattiga kommuner göra, det är bara köra iväg befolkningen, men först skall de betala för att få infrastrukturen klar. Varför inte begära spårvagnslinjer ut till områdena samtidigt? Eller fjärrvärmedragning? Eller skall man öka belastningen av biltrafik ut till områdena, och öka mängden elvärme och vedeldning medpartikelutsläpp?

Inte heller vill man stötta människor i denna knipa, utan ser gärna [i fritidshusområdena att folk säljer sina fastigheter och lämnar över till nya ägare som planerar att bo där permanent](#), i alla fall om de inte kan få fram en halv miljon kronor.

Är jag mer värd för en politiker om jag bor i en hyresfastighet än på landet? Ja, i alla fall om man har sin röstbas hos dessa lägenhetsinnehavare. Förra årets hyreshöjning i Köping var i medel 0,6% för ca 2500 lägenheter. Med en hyra på 6000 kr/mån blir det 36 kr/mån. Gerd som var med i Kalla faktaprogrammet från Köping, som inte får några lån, kan få ett 10 årigt lån till 1,5% ränta. Med en anslutningsavgift på 300 000 kr blir första månadsinbetalningen 2875 kr. Hur hon dessutom skall ordna ett lån på ca 75 000 kr för tomtgrävning och inkoppling till nuvarande vattensystem begriper jag inte, banken har sagt nej. Kanske snabbblån till 20% ränta istället? Kommunen tvingar bort henne som haft huset sen hon var 20 år, nu när går hon i pension.

[En man på Färingsö i Ekerö skrev till mig och undrade hur gör jag nu då, jag har inga pengar att betala anslutningsavgiften med, och jag bor så billigt man kan, just för att få pengarna att räcka till.](#) Får jag inte bo här behöver jag bostadsbidrag för att få ekonomin att gå ihop. Var är samhällets vinst med att göra folk hemlösa? Vad tror politikerna att dessa människor därefter tror om rättsystem och demokrati? I slutet av 1700 talet talade man om frihet, jämlikhet och broderskap. Hur långt har vi kommit därefter?

Vi har i "Strategigruppen" för stugområdena på Köpings norra mäljarstrand protesterat och även gjort det på nationell nivå, ihop med ett nätverk av andra fastighetsägare runt om i landet från söder till norr:

- Åstorp/Högalid och Magleby, 100 fastigheter
- Vänersborg/Sikhall
- Ed/Nössemark, 175 fastigheter
- Kungsör/Kungs Barkarö
- Nacka/Älgö
- Tyresö/Kalvfjärden, 500 fastigheter
- Köping/10 fritidshusområden utmed Mälarens norra kust, 170 fastighetsägare
- Smedjebacken/Torrbo, Lillängsvägen, 25 fastigheter
- Orsa/Sörmedsjön, 250 fastigheter
- Nordanstig/Sörfjärden, 297 fastigheter
- Umeå/Mjölekusten, 1000 fastigheter

Se [skrivelserna och underskrifterna från alla områden som skrivit under och berättat om sig själva](#).

Några i nätverket har besökt miljödepartementet, och brev har skickats till bostadsministern och miljöministern, samtliga riksdagsmän är tillskrivna och partisekreterarna är påminda om

att vi vill ha svar på frågan:

Kommer jag kunna ha min fastighet kvar efter valet?

Två svar har erhållits från riksdagsdagen, ett från moderaterna, och från [Kd, Caroline Szyber](#). I övrigt vet jag bara om [Landsbygdspartiet \(oberoende\) som har klart deklarerat att detta är fel](#).

Det som händer i Sverige angående va frågorna och tvångsanslutningar, börjar mer och mer uppmärksammas av media.

[LRF har haft flera artiklar om det vansinniga att knyta landsbygdens befolkning till kommunala reningsverk](#). Gödselbrunnar för lantbruk får finnas, men mangårdens avlopp måste kontrolleras minutiöst och byggas om för stora pengar. Fåren får beta i hagen och hästarna trampa ihop jorden, detta är ingen fara, trots att de bajsar ungefär samma skit som vi.

Men allt skall in i samma kommunala fålla, i st för att ha olika lösningar passande stad resp land. Mångfald blir därmed enfald. Vad händer om hackare slår ut reningsverken och dricksvattnet i Mälaren blir förstört? Vad händer om inte elförsörjningen fungerar? Kommer då landsbygden att få hjälp med vattenförsörjningen? [Och hur skall latrinförsörjningen fungera i kris?](#)

[SR P1 gjorde ett inslag för någon vecka sedan](#)

och ställer frågan Kommer jag kunna ha min fastighet kvar efter valet?

Anders Grönwall intervjuades i Umeå om att mer än 1000 fastighetsägare skall bli va anslutna till Umeås reningsverk. Detta för en kostnad av knappt 1 miljard. [Inslaget i tv4 nyheterna heter "tvångsanslutning väcker vrede"](#).

Att vi inte kan överklaga har visats flera gånger. Tidningen Aktuellt hållbarhet [skriver om att va lagstiftningen ger maktobalans](#). Detta utvecklas med flera artiklar i tidningen Lag och rätt. [Roland Ekstrand, Svensk klimatcertifiering uttrycker samma sak i denna artikel](#).

Denna maktobalans har visats flera gånger då förtvivlade stugägare försökt att överklaga ända upp till högsta nivå på både förvaltningsrätt och mark och miljödomstol men fått avslag. Nu senast för [Torrbo/Smedjebacken, Mmd, dom Mål nr M 3198-17 2018-03-22](#), men tidigare mål från [Nacka](#), [Åstorp](#), [Munkedal](#), [Nordanstig](#) m fl talar tydligt om för oss boende att vi förlorar i domstol pga tidigare prejudikat. Inte för att miljö och hälsa är hotat utan för att kommunerna hävdar att området inte kan lösa sina va problem. Men LAV är ju skriven för att just skydda miljö och hälsa, till bästa ekonomiska och miljömässiga nytta, inte för att knyta in alla fastigheter i kommunala verksamheter.

Bestämmer sig en kommun för att genomdriva kommunalt vatten och avlopp, har fastighetsägaren inget att säga till om, total rättslöshet råder. Några markundersökningar för att påvisa att miljö och hälsa hotas behöver inte göras, utan kan beskrivas i svepande drag. Inte heller behöver fastighetsägarna informeras, det räcker med att förvaltning och politiker har en bra dialog och att informationen anslås på kommunens hemsida, även djupt ner bland sidorna. Därefter kan kommunerna klubba besluten "I sann demokratisk anda, och av

en enad fullmäktige". Se detta [recept för ett lyckat införande](#). Att det för den enskilde blir [en ekonomisk återstupa](#) behöver man inte bry sig om.

Folk är desperata. Hemmen tas ifrån dem, Stugorna och deras andingshål lika så. Har du inte tillräckligt med pengar för att köpa dig fri så åker du ut härifrån. Inte undra på att [Stugupproret](#) bildats.

Skall vi tro på sverige som ett demokratiskt land i fortsättning, så krävs det att politikerna också visar att de är intresserade av människorna som berörs av deras beslut. Att säga att människors förlust av sina hem och stugor är något man får räkna med är inte acceptabelt tankesätt i en nutida demokrati. Om Jan Scherman i tv serien "Länge leve demokratin" frågat oss runt om i Sverige som skall bli påtvingade kommunalt va, om demokratin lever så blir svaret ett rytande NEJ.

Min uppmaning är att driv frågorna i era va områden med att [ordna namninsamlingar](#). Använd er röst, använd namninsamlingar och kommentarer från namninsamlingar för att visa för politikerna att de är ute på djupt (skit)vatten och hånar oss med att hänvisa till demokratiska beslut, och att strunta i oss, även om vi överklagar till domstolarna.

[I Finland avbröt man den kommunala va utbyggnaden efter stora protester.](#)

[Till Anders Grönwall, ordförande för utredningen som kommer med sitt betänkande i slutet av maj har vi i nätverket framfört ett moratorium:](#)

“Vi vill att alla pågåendeplaner på verksamhetsområden (VO) ajourneras. Vårt krav och starka reaktion på kommunernas handlande i detta akuta läge är att, Utredningen tillika Hav och Vattenmyndigheten, ger en tydlig rekommendation till samtliga kommuner om ett omedelbart stopp för fortsatt bildande av verksamhetsområden, tills en ny lag är på plats. En i nuläget stark forcering av genomföranden, i beslutade verksamhetsområden, kommer att leda till ännu fler tragedier till ingen nytta för miljön eller hälsan.”

Grönwalls utredning har nu skickat ut ganska färdiga texter till sitt betänkande. Som det ser ut nu, så kommer

- förslag till avloppsdeklaration, och
  - förslag på bättre avloppsrådgivning där man vill se mer av kretsloppsanpassade lösningar, samt ett
  - önskemål om att skriva om §6 i LAV, Lagen om allmänna vattentjänster.
- Det sistnämnda förslaget innebär att det kan skapas en ökad flexibilitet och att kommuner inte ska behöva dra fram vatten och avlopp till en ny eller befintlig bebyggelse om det finns enskilda/privata lösningar som har ett motsvarande skydd för hälsa och miljö. Man vill att denna lösning ska göra att man kan undvika en del konflikter på t.ex. landsbygden. Men också en möjlighet för mer kostnadseffektiva lösningar för alla parter.

Avslutar med P1's reporter som sammanfattar frågan väl:

Vi vill inför valet ha svar på: Kommer jag kunna ha min fastighet kvar efter valet?

/Anders Segerberg

Webbansvarig för va-i-tiden.se,

Nationellt nätverk för hus och stugägare berörda av tvångsanslutning till kommunalt va

PS1: Samtliga brevskrivare i länkarna är tillfrågade av mig ifall jag kan publicera deras brev och låta deras namn stå kvar, och de har gett mig ok. Så vill du skriva till mig, så behöver du inte vara rädd att jag hänger ut dig offentligt. Skriv, så kan vi prata vid. [Kontakt får du så här.](#) DS

PS2: Jag har haft detta brev på remiss till flera i nätverket och fått klartecken på texten. DS